

Kirjoittamisharjoituksia: sanojen kirjoittaminen tavuittain eri värillä ja takaisinsanelu

Avainsanat: alakoulu, alkuopetus, lukemisen ja kirjoittamisen tukeminen

Toteuttaja: Kati Toikka

Luokka-aste: 1. lk

Kokeilin Johanna Mäki-Havulinnan kirjoitusharjoituksia ekaluokkalaisten lukukerhossa. Harjoitukset ovat hyviä lapsille, jotka tarvitsevat tukea lukemisessa ja kirjoittamisessa.

Sanojen kirjoittaminen tavuittain eri värillä

Näytin lapsille kuvan, josta he sanoivat jonkin sanan. Yhdessä tavutimme sanan muutamaan kertaan. Ensin myös purimme sanan tavu kerrallaan äänteiksi ja kirjoitimme sanan yhtä aikaa valkotaululle niin, että jokainen tavu kirjoitettiin eri värillä. Tavuviivoja ei käytetty. Tämän koin todella hyväksi, ettei tavuviivoja ole, sillä tavuviivat tekevät sanan rikkonaiseksi ja saattaa vaikeuttaa sanan kokoamista tavuista. Tällä harjoitustekniikalla sanan koko kirjoitusasu näkyy selkeästi ja silti myös tavut näkyvät. Aluksi tämä harjoitus vaati aikaa, mutta kun tekniikka tuli tutuksi, lapset purkivat tavut äänteiksi itseksensä. Lopuksi lapset lukivat sanansa opettajalle tavuittain muutaman kerran. Valkotaululle kirjoittaminen oli mahdollista, kun oli vain muutama oppilas. Oppilaat olivat innostuneita tussilla kirjoittamisesta. Harjoitus lisää fonologista tietoisuutta sanoista ja uskon tämän auttavan muissakin kirjoitustehtävissä.

Takaisinsanelu

Muokkasin alkuperäistä harjoitusta niin, että näytin lapsille kuvan ja joku lapsista keksi lyhyehkön virkkeen kuvasta. Sitten sanelin virkkeen heille takaisin. Virke kirjoitettiin toisen lukuryhmän kanssa vihkoon ja toisen ryhmän kanssa valkotaululle. Valkotaululle kirjoittaminen innosti lapsia enemmän. Isot alkukirjaimet, sanavälit ja piste tuottivat haasteita, joten siihen piti keksiä jotain. Otimme kehon mukaan. Toistimme yhdessä virkkeen niin, että kaikki seisoivat ja virkkeen alussa ojensimme kädet kohti kattoa (=iso alkukirjain), joka sanan jälkeen otimme askeleen oikealle (=sanaväli) ja viimeisen sanan jälkeen menimme kyykkyyntä (=piste). Kehollisuus auttoi harjoituksessa selvästi. Tässä sanelussa hyvä puoli on myös virkkeiden itse keksiminen, sillä se on kokemukseni mukaan usein vaikeaa lapsille, joilla on kielellisiä pulmia. Tässä sanelussa sitäkin tuli harjoiteltua. Virkkeen lihottamisen voi lisätä tehtävään myöhemmin, kun lasten kirjoitustaito kehittyy.

